

Ігор Блощинський,

кандидат педагогічних наук, доцент,
Національна академія Державної прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького, м. Хмельницький

ХАРАКТЕРИСТИКА КУРСУ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ ПЕРСОНАЛУ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

У статті обґрунтовано курс дистанційного навчання англійської мови для іношомовної підготовки персоналу Державної прикордонної служби України. Розкрито етапи проходження та тематику курсу вивчення англійської мови за окремими модулями. Результати розробки та аналізу курсу дозволили дійти висновку про необхідність та ефективність його використання для отримання персоналом Держприкордонслужби України професійних мовних навичок.

***Ключові слова:** англійська мова, курс дистанційного навчання, персонал Державної прикордонної служби України.*

Постановка проблеми у загальному вигляді. Становлення і розвиток української держави, її входження у світову спільноту вимагає підвищення рівня професіоналізму фахівців Державної прикордонної служби України (ДПСУ). Вирішення цієї проблеми неможливе без запровадження дистанційного навчання (ДН) в системі професійної підготовки персоналу ДПСУ, що сприятиме постійному оновленню його знань і вмінь, готовності кваліфіковано виконувати завдання з охорони кордонів, а стан особистої підготовленості кожного фахівця визначатиме ефективність організації оперативно-службової діяльності (ОСД). Підготовка персоналу органів охорони та підрозділів ДПСУ є складовою частиною системи заходів щодо навчання і виховання особового складу, злагодженості підрозділів для вмілих дій ОСД.

Враховуючи розширення міжнародних зв'язків і співробітництва у контексті боротьби з транснаціональною (транскордонною) злочинністю та тероризмом, англійська мова набуває статусу «lingua franca» (функціональний тип мови, що використовується для спілкування між носіями різних мов в умовах обмежених соціальних контактів). З огляду на це, однією з основних

вимог до поточної підготовки персоналу є підвищення рівня іншомовної комунікативної компетентності. Це має відбуватися безпосередньо в підрозділах охорони державного кордону, без направлення до навчальних закладів. З огляду на це, для створення такої системи Управління професійної підготовки Департаменту по роботі з особовим складом Адміністрації ДПСУ (АДПСУ) спільно з європейськими експертами намагається використовувати нові підходи до поточної підготовки персоналу, а саме використовувати можливості ДН.

Метою статті є обґрунтування дистанційного навчання англійської мови для іншомовної підготовки персоналу Державної прикордонної служби України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано вирішення даної проблеми та на які опирається автор. Професійну підготовку майбутніх офіцерів-прикордонників досліджували такі вчені: О. Богданюк, О. Діденко, Д. Іщенко, Є. Потапчук, О. Сафін, І. Томків та ін. Проблемою використання різних форм і засобів ДН займалися: М. Галушак, С. Огвиненко, О. Долгов, І. Долгова, З. Курлянд, Н. Жевакіна, О. Кіріленко, П. Федорук та ін. Питання іншомовної професійної підготовки персоналу ДПСУ були в центрі уваги Т. Ваколюк, В. Гапонової, В. Мичковської, Л. Рабійчук, І. Сніцар, І. Сусліної, Л. Якубовської та інших.

Результати аналізу наукової літератури, дисертаційних досліджень з питань організації ДН [1-7] дають підстави стверджувати, що дослідники здебільшого акцентують увагу на освітньому процесі вищих військових навчальних закладів (ВВНЗ) «технічної спрямованості», а також на застосуванні технологій ДН під час викладання таких дисциплін, як інформатика, фізика, математика. Водночас дидактичні особливості організації ДН іноземної мови слухачів ВВНЗ України в сучасній педагогічній науці залишаються поза увагою. Також слід констатувати те, що повільно ведеться розробка й апробування дистанційних курсів, особливо англійської мови в освітньому процесі навчальних закладів силових відомств і правоохоронних структур України, зокрема у навчальних закладах та центрах ДПСУ.

Виклад основного матеріалу дослідження. Відповідно до наказу Адміністрації ДПСУ від 9 грудня 2015 року № 205 «Про підготовку особового складу Державної прикордонної служби України у 2016 році» на базі Головного центру дистанційного навчання Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького (НАДПСУ) у 2016 році заплановано проведення курсів з особовим складом Держприкордонслужби України із вивчення іноземних мов (англійської, угорської, польської, румунської, словацької та турецької) за дистанційною формою навчання.

З метою якісного проведення зазначених заходів відповідно до наказу ректора НАДПСУ №1254-аг від 29 грудня 2015 року було здійснено низку заходів у рамках підготовки до проведення занять на курсах із вивчення іноземних мов за дистанційною формою навчання, а саме: до 12 січня 2016 року було визначено списки викладачів-координаторів для забезпечення організації та проведення навчального процесу, консультативної роботи, розробки навчальних програм, навчально-методичних матеріалів курсів підвищення кваліфікації особового складу ДПСУ із вивчення англійської (угорської, польської, румунської, словацької та турецької) мов за дистанційною формою навчання; до 25 березня 2016 року було підготовлено навчальні програми, навчально-методичні, інформаційно-довідкові матеріали, тести для проведення підсумкового та поточного контролів знань, матеріали для виконання практичних завдань, навчальну літературу, навчальні аудіо та відеоматеріали тощо; до 5 квітня 2016 року було проведено експертизу на відсутність інформації з обмеженим доступом навчально-методичних та інформаційно-довідкових матеріалів, тестів для проведення поточного та підсумкового контролів знань, матеріалів для виконання практичних завдань, навчальної літератури, навчальних аудіо та відеоматеріалів курсу підвищення кваліфікації персоналу з вивчення англійської мови за дистанційною формою навчання; до 15 квітня 2016 року розміщено навчально-методичні, інформаційно-довідкові матеріали, тести для проведення поточного та підсумкового контролів знань, матеріали для виконання практичних завдань, навчальну літературу, навчальні аудіо та відеоматеріали курсу підвищення кваліфікації персоналу з вивчення англійської мови за дистанційною формою

навчання на серверній платформі ДН у прикордонній відомчій мережі Intranet та розпочато таке навчання першого потоку персоналу, яке триває з квітня по вересень 2016 року.

Метою вивчення курсу ДН англійської мови є оволодіння англійською мовою для читання, перекладу текстів на побутову, політичну та професійну тематику відповідно до програми, розвиток навичок діалогічного та монологічного мовлення під час виконання службових обов'язків з охорони державного кордону. У процесі досягнення практичної мети навчання передбачається комплексна реалізація виховних і освітніх завдань. Завдання даного курсу ДН є підготувати курсантів до використання англійської мови у службовій діяльності, а також під час спілкування з іноземцями.

У результаті вивчення курсу ДН слухачі повинні:

з н а т и: фонетичну будову та основні інтонаційні моделі мовлення; лексичний, граматичний і фактичний матеріал;

в м і т и: читати та перекладати тексти за фахом; вести бесіду-діалог іноземною мовою за професійним спрямуванням; спілкуватися іноземною мовою на побутовому та професійному рівні; обговорювати поточні суспільно-політичні події та відеофільми; використовувати англійську мову під час виконання службових обов'язків; використовувати комунікативні стратегії для подолання труднощів у спілкуванні з іноземцями; приймати рішення у службових ситуаціях, що потребують знання іноземної мови та можуть виникнути у професійній діяльності;

о з н а й о м и т и с ь: з методикою самостійної роботи вивчення англійської мови; основними видами довідкової літератури та особливостями роботи з ними; особливостями роботи зі словниками загального та спеціального призначення.

Для ДН пропонуються матеріали з побутового спілкування, прикордонної служби, служби контрольно-пропускних пунктів та перевірки документів. Навчання усному мовленню здійснюється поступово від елементарних висловлювань до вирішення проблемних ситуацій у службовій діяльності. Вивчення граматики сприяє формуванню навичок побудови усних висловлювань під час перекладу. У процесі вивчення лексики доцільно виділяти словотворчі

елементи, які сприяють розширенню активного словникового запасу слухачів. У ході самостійної роботи слухачі виконують вправи на закріплення лексико-граматичного матеріалу і удосконалення навичок усного мовлення, читання та перекладу.

Вивчення курсу ДН англійської мови пов'язане з такими навчальними дисциплінами: «Вогнева підготовка, особиста безпека та застосування сили», «Історія війн, конфліктів та охорони державного кордону», «Тактика прикордонної служби», «Прикордонний контроль», «Военно-інженерна підготовка», «Основи адміністративного права», «Міграційне право», «Основи прикордонної безпеки» і циклом навчальних дисциплін професійної та практичної підготовки.

Курс ДН англійської мови складається з трьох модулів:

Метою вивчення першого модуля є:

засвоєння знань з граматики англійської мови (неозначені часи, особові займенники, числівники, прислівники, ступені порівняння прикметників, пасивний стан дієслова, модальні дієслова, вживання артиклів з географічними та власними назвами), лексичного та мовленнєвого матеріалу з тем: «Корективно-повторювальний курс (Revision course)» та «Політична карта світу (Political map of the World)»;

одержання умінь і навичок застосування граматичного і лексичного матеріалу з тем, що входять до складу першого модуля, в усному мовленні; розуміння та сприйняття на слух інформації, що містить мовленнєвий матеріал з тем;

ознайомлення слухачів із відомостями про географічне положення, історію та культуру різних країн світу; про географічне положення, економіку, політичний устрій, історію та культуру англосовітських країн, із країнознавчим матеріалом про Україну: політичний устрій, географічне положення та клімат країни, економіку, історію, звичаї та традиції.

Метою вивчення другого модуля є:

засвоєння знань з граматики англійської мови (модальні дієслова, минулий неозначений час, структура *there is/ there are*), лексичного та мовленнєвого матеріалу з теми;

одержання умінь і навичок застосування граматичного і лексичного матеріалу з тем, що входять до складу другого модуля, в усному діалогічному та монологічному мовленні; виконання письмового перекладу, розуміння та сприйняття на слух інформації, що містить мовленнєвий матеріал з тем «Міжнародні організації світу (*International organizations of the World*)» та «Служба на кордоні (*Service at the border*)»;

ознайомлення слухачів з інформацією про ООН, ЮНЕСКО, НАТО, Європейський Союз, *Ingerpol*, *Frontex*, МОМ, ОБСЄ та із відомостями про структуру, завдання, та особливостями організації та несення служби на кордоні, про чинники незаконної міграції в світі.

Метою вивчення третього модуля є:

засвоєння знань з граматики англійської мови (теперішній доконаний час, минулий неозначений час, майбутній неозначений час, теперішній тривалий час, прийменники часу та місця, вираження майбутньої дії, герундій та дієприкметник теперішнього та минулого часу, займенники, інфінітив в функції обставини мети, теперішній тривалий час та майбутній неозначений час, порядкові та кількісні числівники, типи питань, активний та пасивний стан дієслова, теперішній неозначений час (пасивний стан), минулий неозначений час (пасивний стан)), лексичного та мовленнєвого матеріалу;

одержання умінь і навичок застосування граматичного і лексичного матеріалу з тем, що входять до складу третього модуля, в усному діалогічному та монологічному мовленні; виконання письмового перекладу, розуміння та сприйняття на слух інформації, що містить мовний матеріал з тем «Паспортний контроль (*Passport control*)» та «Протиправна діяльність на кордоні (*Unlawful activity at the border*)», розвиток навичок аудіювання та говоріння, ведення бесід, дискусій та інтерв'ю, складання діалогів;

ознайомлення курсантів із відомостями про прикордонний підрозділ, контрольно-пропускний пункт, типи паспортів, проведення митного огляду,

прикордонний контроль, візи та їх види, затримання та ідентифікацію, дії прикордонників в різних видах пунктів пропуску, особливості дотримання прикордонного режиму в Україні; основні шляхи незаконної міграції через територію України;

ознайомлення курсантів із відомостями про проблему боротьби з контрабандою наркотиків і товарів через кордон, торгівлю людьми, участь ДПСУ в боротьбі з контрабандою, боротьбу з незаконною міграцією, проблему міжнародного тероризму, терористичні угруповання в країнах світу, боротьбу з тероризмом, співробітництво ДПСУ з правоохоронними службами з питань боротьби з міжнародним тероризмом.

Інформаційна сторінка навчального блоку містить перелік тем для дистанційного вивчення англійської мови (рисунок 1).

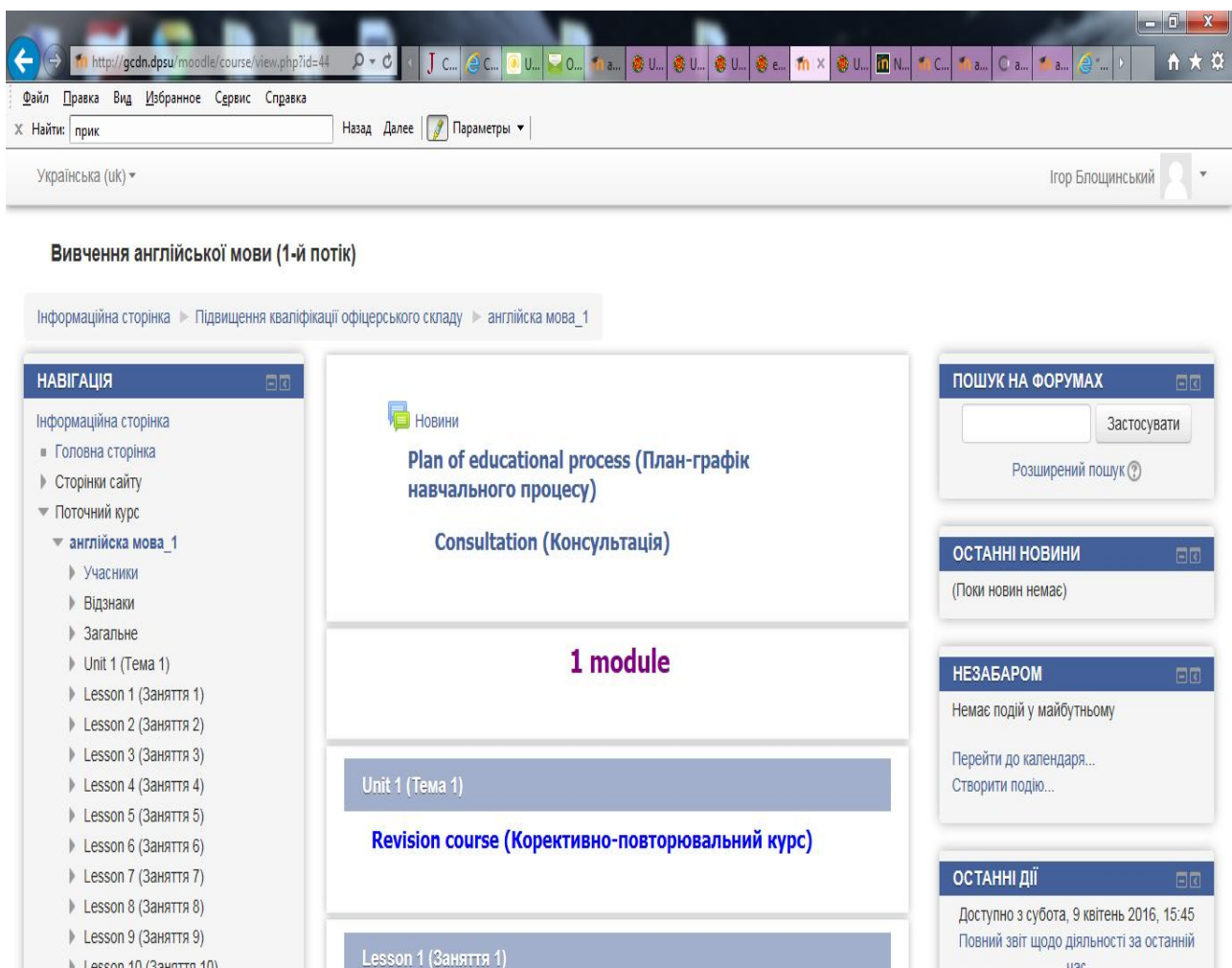

Рисунок 1 – Інформаційна сторінка ДН англійської мови персоналу ДПСУ

Назви тем занять курсу ДН є гіперпосиланнями, під час натискання на які відкривається їхній зміст. Кожна тема охоплює вивчення тематичних уроків («Тема 1. Корективно-повторювальний курс. Unit 1. Revision course» (11 занять), «Тема 2. Політична карта світу. Unit 2. Political map of the World» (6 занять), «Тема 3. Міжнародні організації світу. Unit 3. International organizations of the World» (5 занять), «Тема 4. Служба на кордоні. Service at the border» (10 занять), «Тема 5. Паспортний контроль Unit 5. Passport control» (7 занять), «Тема 6. Протиправна діяльність на кордоні. Unlawful activity at the border» (7 занять)). Завдяки наявності цього блоку суб'єкти навчання також мають можливість ознайомитись з планом-графіком навчального процесу та змістом тем (рисунок 2).

Програма курсу ДН англійської мови включає :

Модуль 1.

Тема 1. Корективно-повторювальний курс.

Фонетична будова англійської мови та її основні фонетичні правила. Вивчення лексичного матеріалу з тем: «Знайомство», «Біографія», «Моя сім'я», «Зовнішність та характер», «Моя професія», «Робочий день», «Спорт», «Дозвілля», «Календар», «Орієнтація в місті», «Подорож». Перегляд тематичних відео-епізодів.

Опрацювання граматичного матеріалу: неозначені часи, особові займенники, числівники, прислівники, ступені порівняння прикметників. Розвиток навичок аудіювання та говоріння з теми.

Тема 2. Політична карта світу.

Лексичний матеріал із тем: «Континенти та частини світу», «Європа», «Столиці європейських країн», «Україна та суміжні держави», «Азія та Африка», «Англомовні країни». Відомості про географічне положення, історію та культуру різних країн світу. Інформація про чотири частини Великої Британії: Англії, Шотландії, Уельсу та Північної Ірландії. Країнознавчий матеріал про Україну: політичний устрій, географічне положення та клімат, економіка, історія, звичаї та традиції. Фонетичне опрацювання назв країн і міст. Перегляд тематичних відео-епізодів.

ПЛАН-ГРАФІК

навчального процесу навчального курсу з вивчення англійської мови за дистанційною формою навчання
(1-й потік: квітень - вересень 2016 року)

Реєстрація учасників курсів - 25-27 квітня
МОДУЛЬ 1 (25 квітня – 10 червня)
<p>Тема 1. Корективно-повторювальний курс (Revision course)</p> <p>зан. 1. «Знайомство (Everyday English)»   зан. 2. «Біографія (Biography)»   зан. 3. «Моя сім'я (My family)»   зан. 4. «Зовнішність та характер (Appearance and character)»   зан. 5. «Моя професія (My profession)»   зан. 6. «Робочий день (My working day)»   зан. 7. «Спорт (Sport)»   зан. 8. «Дозвілля (Leisure-time activities)»   зан. 9. «Календар (Calendar)»   зан. 10. «Орієнтація в місті (Orientation in the city)»   зан. 11. «Подорож (Travelling)»</p>
<p>Тема 2. Політична карта світу (Political map of the World)</p> <p>зан. 1. «Континенти та частини світу (Continents and parts of the World)»   зан. 2. «Європа (Europe)»   зан. 3. «Столиці європейських країн (Capital cities of Europe)»   зан. 4. «Україна та суміжні держави (Ukraine and its bordering countries)»   зан. 5. «Азія та Африка (Asia and Africa)»   зан. 6. «Англомовні країни (English-speaking countries)»</p>
Контрольне тестування за модуль 1 (тестування необхідно пройти до 10 червня 2016 року)
МОДУЛЬ 2 (11 червня – 22 липня)
<p>Тема 3. Міжнародні організації світу (International organizations of the World)</p> <p>зан. 1. «Організація Об'єднаних Націй. Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО) (United Nations. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO))»   зан. 2. «Північно-Атлантичний альянс (The North Atlantic Treaty Organization)»   зан. 3. «Європейський Союз (European Union)»   зан. 4. «Interpol, Frontex (INRRPOL, FRONTEX)»   зан. 5. «Міжнародна організація з міграції (IOM), Організація з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЕ) ((International Organization for Migration (IOM). Organization for Security and Cooperation in Europe (OSCE))»</p>
<p>Тема 4. Служба на кордоні (Service at the border)</p> <p>зан. 1. «Структура та завдання ДПСУ (Structure and missions of the State Border Guard Service of Ukraine)»   зан. 2. «Підготовка персоналу ДПСУ (Border guard personnel training)»   зан. 3. «Діяльність підрозділів кордону (Border guard units activity)»   зан. 4. «Документи на право перетину кордону (Travel documents)»   зан. 5. «Робота з біженцями, шукачами притулку (Dealing with refugees and asylum seekers)»   зан. 6. «Технічні засоби охорони кордону (Technical means of border protection)»   зан. 7. «Проведення огляду автомобіля (Automobile search)»   зан. 8. «Проведення огляду судна (Vessel search)»   зан. 9. «Проведення огляду літака (Aircraft search)»   зан. 10. «Проведення огляду потягу (Train search)»</p>
Контрольне тестування за модуль 2 (тестування необхідно пройти до 22 липня 2016 року)
МОДУЛЬ 3 (23 липня – 6 вересня)
<p>Тема 5. Паспортний контроль (Passport control)</p> <p>зан. 1. «Діяльність пропускних пунктів (Border crossing points (BCP))»   зан. 2. «Процедура паспортного контролю (Border crossing procedure)»   зан. 3. «Візні документи (Travel documents)»   зан. 4. «Візи (Visas)»   зан. 5. «Культура паспортного контролю (Cultural awareness)»   зан. 6. «Профілювання ризиків (Profiling at BCP)»   зан. 7. «Нестандартні ситуації (Stressful situations)»</p>
<p>Тема 6. Протиправна діяльність на кордоні (Unlawful activity at the border)</p> <p>зан. 1. «Обставини правопорушення (Circumstances of violation)»   зан. 2. «Незаконна міграція (Illegal immigration)»   зан. 3. «Контрабанда товарів (Cross-border goods smuggling)»   зан. 4. «Контрабанда наркотиків (Drugs smuggling)»   зан. 5. «Торгівля людьми (Human trafficking)»   зан. 6. «Причини торгівлі людьми (Causes of human trafficking)»   зан. 7. «Тероризм (Terrorism)»</p>
Контрольне тестування за модуль 3 (тестування необхідно пройти до 6 вересня 2016 року)
Підсумкове тестування (тестування необхідно пройти до 9 вересня 2016 р.)

Рисунок 2 – План-графік навчального процесу ДН англійської мови

Граматичний матеріал: модальні дієслова, вживання артиклів з географічними назвами, артикль з власними назвами, часові форми дієслова в пасивному стані. Читання та переклад тематичних текстів. Теперішній доконаний час. Числівники. Теперішній неозначений час (пасивний стан). Неозначені часи. Пасивний стан. Зворот «there + to be». Типи питальних речень.

Модуль 2.

Тема 3. Міжнародні організації світу.

Лексика з тем: ООН, ЮНЕСКО, НАТО, Європейський Союз, Interpol, Frontex, MOM, ОБСЄ. Історія створення. Структура та діяльність організацій. Мовленнєві структури. Вправи до текстів. Відповіді на запитання до текстів. Перегляд тематичних відео-епізодів.

Тема 4. Служба на кордоні. Прикордонна термінологія. Читання та переклад професійно спрямованих текстів: «Структура та завдання ДПСУ», «Підготовка персоналу ДПСУ», «Діяльність підрозділів кордону», «Документи на право перетину кордону», «Робота з біженцями, шукачами притулку», «Технічні засоби охорони кордону», «Проведення огляду автомобіля», «Проведення огляду судна», «Проведення огляду літака», «Проведення огляду потягу». Двосторонній переклад. Відомості про причини незаконної міграції, пункти тимчасового утримання незаконних мігрантів та про чинники і шляхи незаконної міграції. Вирішення службових ситуацій на кордоні. Монологічне та діалогічне висловлювання на базі тематичних текстів. Перегляд тематичних відео-епізодів.

Грамматичний матеріал: неозначені часи (пасивний стан), теперішній та минулий тривалий час, теперішній доконаний та теперішній доконаний тривалий час, пасивний стан, умовні речення першого типу, неозначені форми дієслова: інфінітив і дієприкметник.

Модуль 3.

Тема 5. Паспортний контроль.

Відомості про прикордонний підрозділ, контрольно-пропускний пункт, типи паспортів, проведення митного догляду, прикордонний контроль, візи та їх види, затримання й ідентифікація, дії прикордонників у різних видах пунктів пропуску. Лексичний матеріал із тем: «Діяльність пропускних пунктів», «Процедура паспортного контролю», «Виїзні документи», «Візи», «Культура паспортного контролю», «Профілювання ризиків», «Нестандартні ситуації». Ведення бесід, дискусій та інтерв'ю з теми. Перегляд тематичних відео-епізодів. Діалогічне мовлення на основі вивченої лексики та мовленнєвих моделей.

Ознайомлення з відомостями про Шенгенську угоду, прикордонний контроль Франції та Великої Британії, спільні прикордонні операції в ЄС,

Шенгенську інформаційну систему. Минулий тривалий час. Особові та присвійні займенники. Минулий доконаний час.

Активний і пасивний стан дієслова, типи питань. Активна лексика з теми. Граматичний матеріал: герундій та дієприкметник теперішнього та минулого часу у функції означення, модальні дієслова, інфінітив у функції обставини мети, ступені порівняння прислівників.

Тема 6. Протиправна діяльність на кордоні.

Лексичний матеріал із теми, читання та опрацювання текстів: «Обставини правопорушення», «Незаконна міграція», «Контрабанда товарів», «Контрабанда наркотиків», «Торгівля людьми», «Причини торгівлі людьми», «Тероризм». Ведення бесід, дискусій та інтерв'ю з теми. Перегляд та обговорення тематичних відео-епізодів. Діалогічне мовлення на основі вивченої лексики та мовленнєвих моделей. Відомості про причини незаконної міграції, пункти тимчасового утримання незаконних мігрантів, чинники і шляхи незаконної міграції.

Опрацювання граматичного матеріалу: активний і пасивний стан дієслова, типи питань. Розвиток навичок аудіювання та говоріння. Лексико-граматичні завдання. Складання діалогів з теми. Граматичні вправи – повторення активного та пасивного стану дієслова, типи питань. Порядкові числівники, теперішній доконаний час, ступені порівняння прикметників, кількісні числівники, теперішній неозначений час (пасивний стан), минулий неозначений час (пасивний стан), типи питань.

Структура, організація та інтерфейс кожного заняття теми не викликає труднощів у використанні. Робота на кожному занятті передбачає поетапне проходження тематичного навчального матеріалу, що охоплює вивчення лексичного матеріалу, виконання дотекстових вправ, опрацювання тематичних текстів, виконання післятекстових вправ, опрацювання типових виразів (що вживаються у різних службових ситуаціях), прослуховування/перегляд аудіо матеріалів (відео епізодів).

Етап вивчення лексичного матеріалу включає ознайомлення з типовими термінологічними одиницями, особливостями їх перекладу, надання синонімів (антонімів) (рисунок 3).

Lesson 1. Circumstances of violation

ACTIVE TERMS AND EXPRESSIONS

circumstances	обставини
to guard	охороняти
to carry out	виконувати
round the clock	цілодобово
terrain	місцевість, територія
alien (foreigner)	іноземець
to mark	позначати
border sign	прикордонний знак
to use	використовувати
special path	спеціальна стежка
to check	перевіряти
to detect	виявляти
traces and signs	сліди та ознаки
control trail zone = control border strip	КСС (контрольно-слідова смуга)
to establish	встановлювати
barrier	шлагбаум
movement	рух
to detain	затримувати
detention	затримання
patrol	дозор
sentry	часовий
listening post	секрет
search	пошук
scout group	пошукова група
covering detachment	заслін
to be responsible for	бути відповідальним за
secure	безпечний
to set (to assign) a mission	поставити завдання
means of intercommunication and observation	засоби зв'язку та спостереження
to violate	порушити
violator	порушник
clear up	з'ясувати
to cross the border illegally	перетнути кордон нелегально
to arrest=to apprehend	арештувати, затримати
to confiscate	конфіскувати
to interview	опитати
according to the law	згідно закону
further investigation	подальше розслідування

Рисунок 3 – Етап вивчення лексичного матеріалу

Наступний етап передбачає виконання дотекстових вправ, опрацювання тексту та виконання післятекстових вправ: вправи на заповнення пропусків, винаходження відповідних адекватних словосполучень, переклад, побудова речень тощо (рисунок 4).

II. Match the given word combinations in English with their appropriate Ukrainian translations:

to take away the basic human rights	виплатити борги чи отримати прибуток
on the other hand	організувати подорож та працевлаштування
to come from any social background	позбавляти прав людини
to be at risk of sexual exploitation	доставлятися роботодавцям з іншого боку
to arrange the travel and job placements	бути викраденим чи позбавленим батьків
to be delivered to the employers	мати будь-яке соціальне походження
to pay off debts or gain income	підлягати ризику сексуальної експлуатації
to be kidnapped or orphaned	

TEXT
Human Trafficking

Human trafficking is the recruitment, transportation, selling of people for the purposes of slavery or any other form of forced labor. Trafficking victims typically are recruited using deception, fraud, or force. Threats, violence, and economic reasons (e.g. debt) can also make a victim agree to exploitation. Criminals often promise their victims good jobs or opportunities for study. Exploitation includes forcing people into prostitution, forced labor, slavery, or the removal of organs. For children, exploitation may also include forced prostitution, illicit international adoption, trafficking for early marriage, or recruitment as child soldiers, beggars etc.

People smuggling is different from human trafficking. On arrival at their destination, the smuggled person is usually free. On the other hand, the trafficking victim is enslaved. The trafficker takes away the basic human rights of the victim. Trafficked people often come from the poorer areas of a country; they may be ethnic minorities, runaways or refugees (though they may come from any social background, class or race).

Women are particularly at risk of sexual exploitation. Through agents and brokers who arrange the travel and job placements, women are escorted to their destinations and delivered to the employers. Upon reaching their destinations traffickers force the victims to become prostitutes. Men are also at risk of being trafficked for unskilled work involving forced labor. Children's trafficking often involves exploitation of the parents' extreme poverty, who may sell children to traffickers in order to pay off debts or gain income. Sometimes parents may be deceived concerning the prospects of training and a better life for their children. Thousands of children from Asia, Africa, and South America are sold into the global sex trade every year. Often they are kidnapped or orphaned, and sometimes they are actually sold by their own families.

Рисунок 4 – Етап виконання до текстових вправ та опрацювання тексту

Важливим етапом є опрацювання граматичного матеріалу та закріплення його під час виконання різноманітних вправ (рисунок 5).

Essential Grammar: Active and Passive Voice

In English, verbs may be *active* or *passive*.

In sentences with *active* verbs, the subject performs (does) the action. In sentences with *passive* verbs, the subject receives the action of the verb. (Someone or something other than the actual subject grammatically performs the action.)

The object of the active verb becomes the subject of the passive verb:

	subject	verb	object
active	People	cross	the border.
passive	The border	is crossed	by people.

Passive verbs always have at least two parts: a form of BE and a past participle.

	Active	Passive
+	Borderguards use special equipment to reveal contraband.	Special equipment is used by borderguards to reveal contraband.
-	Criminals don't smuggle cigarettes in this border sector.	Cigarettes are not smuggled in this border sector.
?	Where do drug traffickers buy the narcotics?	Where are the narcotics bought by drug traffickers?

Past participle is often called the 'ed' form as it is formed by adding "d" or "ed", to the base form of regular verbs. However it is also formed in various other ways for irregular verbs.

Spelling rules for regular verbs:

-e + -d	double consonant + ed	consonant + y → ied	vowel + y → yed
smuggle → smuggled	stop → stopped	carry → carried	stay → stayed

Passive Voice

Present

Singular

- The criminal violates the border.
The border is violated by the criminals.

Plural

- Border guards detain the criminals.
The criminals are detained by the border guards.

Past

- The criminal violated the border.
Border guards detained the criminals.

Рисунок 5 – Етап проходження граматичного матеріалу

Досить цікавим є етап перегляду та роботи з тематичними відео сюжетами, який передбачає вивчення лексичних одиниць та надання відповідей на запитання (або true or false statements) після перегляду (рисунок 6).

X Watching the video episode.
Study the vocabulary

drug user	споживач наркотиків
dependent person/drug addict	залежна людина / наркоман
most common	найбільш поширений
cannabis	конопля
4 out of 5 people	чотири з п'яти людей
to be followed by	йти слідом
locally produced	вирощується в самій країні (на місці)
international traffic	міжнародна (нарко)торгівля
to be consumed	споживатися
main producer	основний виробник
basic source	основне джерело
to be transported via Turkey	переправляти через Туреччину
to decrease	зменшувати(ся)

Watch the video and decide if these statements are true or false:

- 250 million people around the world use narcotics.
- There are 27 million drug addicts in the US.
- The most common drugs are alcohol and cigarettes.
- Cannabis is consumed by 4 or 5 users.
- Amphetamine type stimulants include ecstasy, opiates, heroin, and cocaine.
- All drugs are produced in the same way.
- Cannabis is produced in one country and then transported around the world.
- Amphetamines are produced in laboratories.
- Heroin is made from poppy grown in Afghanistan and Myanmar.
- Cocaine is produced from see weeds that grow in Bolivia, Columbia and Peru.

Write out all the geographical names, mentioned in

Рисунок 6 – Завдання для опрацювання відео-сюжету

У дистанційному курсі вивчення англійської мови передбачено технічну можливість опрацювання окремих відео-фрагментів та їх повторно прослуховування (рисунок 7).

The screenshot shows a web browser window displaying a Moodle course page. The address bar shows a URL starting with 'http://gcdn.dpsu/moodle/mod/page/view.php?id=41'. The page title is 'Вивчення англійської мови (1-й потік)'. The breadcrumb trail is: 'Інформаційна сторінка > Підвищення кваліфікації офіцерського складу > англійська мова_1 > Videopisode unit 6 lesson 7 (навчальний фільм до ...)'. On the left, there is a 'НАВІГАЦІЯ' (Navigation) menu with a tree structure: 'Інформаційна сторінка', 'Головна сторінка', 'Сторінки сайту', 'Поточний курс', 'англійська мова_1', 'Учасники', 'Відзнаки', 'Загальне', 'Unit 1 (Тема 1)', 'Lesson 1 (Заняття 1)', 'Lesson 2 (Заняття 2)', 'Lesson 3 (Заняття 3)', 'Lesson 4 (Заняття 4)', 'Lesson 5 (Заняття 5)', 'Lesson 6 (Заняття 6)', 'Lesson 7 (Заняття 7)', 'Lesson 8 (Заняття 8)'. The main content area is titled 'Videopisode unit 6 lesson 7 (навчальний фільм до заняття 7 тема 6)'. It features a video player showing a scene with a car and a person. Below the video, it says 'Остання зміна: понеділок, 28 березень 2016, 16:18'.

Рисунок 7 – Етап опрацювання відео-сюжету

Після вивчення запропонованої теми для здійснення контролю знань слухач відповідає (за допомогою комп'ютера) на ряд тестових питань для закріплення лексико-граматичних навичок. За позитивного результату можна продовжити вивчення наступної теми, а незадовільного – пропонується повторити пройдений або вивчити додатковий матеріал і повторно відповісти на контрольні питання. Проходження тесту самоконтролю до теми включає 15 завдань (рисунок 8).

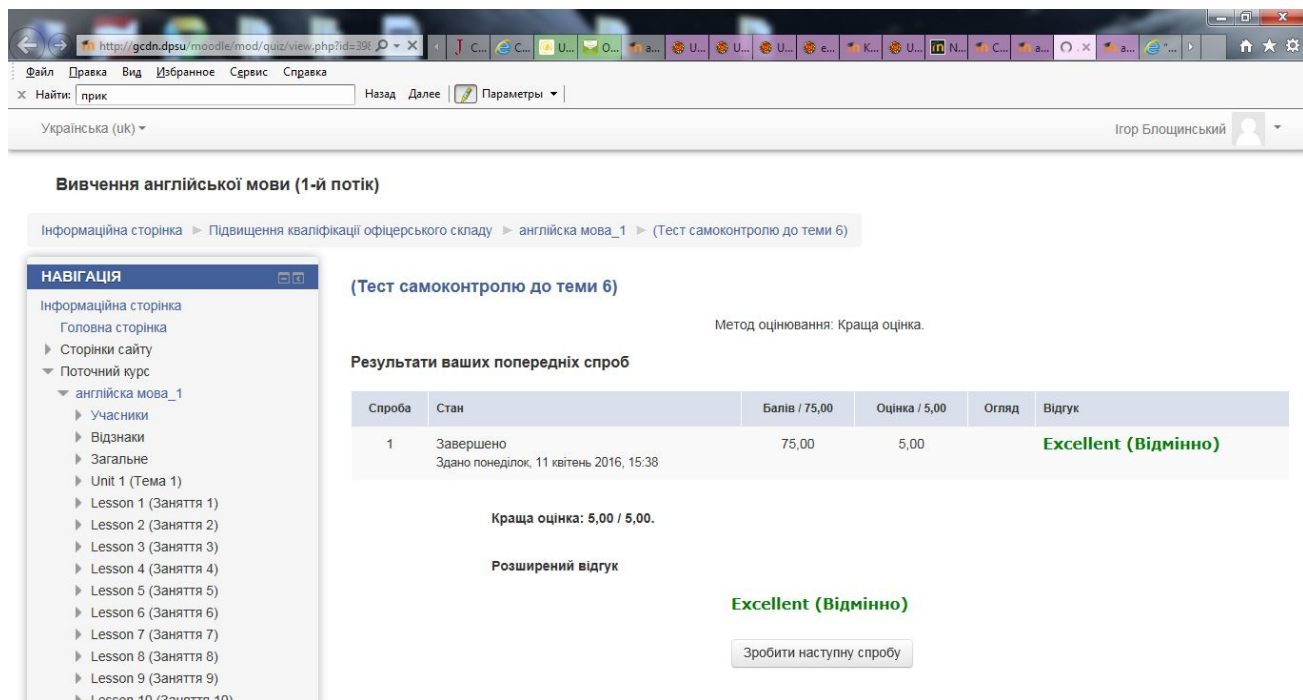

Рисунок 8 – Етап проходження тесту самоконтролю до теми

Крім тестів самоконтролю до кожної теми (6 тестів) передбачено модульний контроль, який передбачає можливість оцінювання якості засвоєння пройденого матеріалу (30 завдань) (рисунок 9).

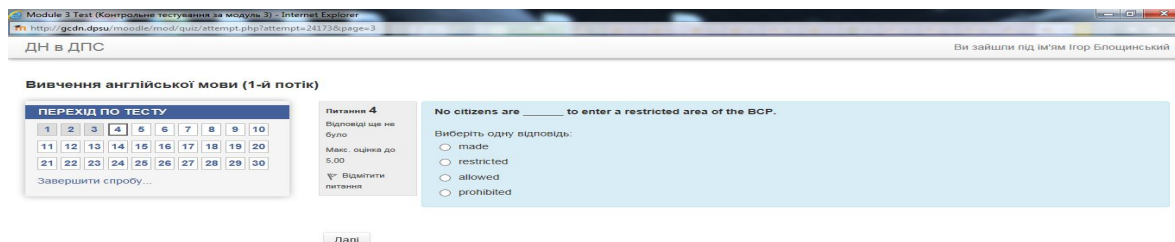
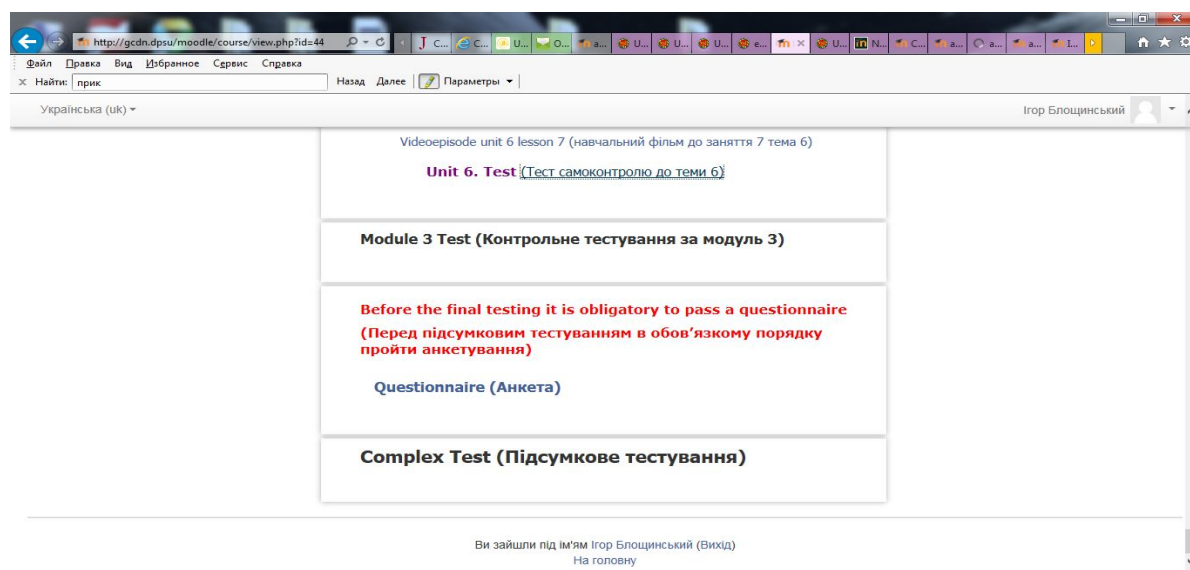

Рисунок 9 – Етап проходження тесту самоконтролю до модуля

Завершальним етапом дистанційного вивчення англійської мови є проходження підсумкового тестування за курс (60 питань). Перед тестуванням слухачі в обов'язковому порядку повинні пройти анкетування (рисунки 10).

Рисунок 10 – Етап анкетування та підсумкового тестування за курс ДН

Контрольні (підсумкові) тестування за навчальні модулі проводяться за всіма темами вивченого навчального матеріалу в терміни визначені планом-графіком навчального процесу. Військовослужбовець має змогу пройти контрольні (підсумкові) тестування у будь-який зручний час, але не пізніше термінів визначених планом-графіком. До контрольного тестування за навчальний модуль допускаються слухачі, які виконали всі вимоги плану-графіку та склали тести самоконтролю якості засвоєння навчального матеріалу. До підсумкового тестування допускаються військовослужбовці, які склали всі тести самоконтролю якості засвоєння навчального матеріалу та отримали позитивні оцінки за складання контрольних тестувань за навчальні модулі.

Результати складання тестів самоконтролю, контрольних тестувань за навчальні модулі та підсумкового контролю оцінюються за п'ятибальною системою у відповідності до середньої кількості відсотків отриманих за вірні відповіді: «відмінно» – не менше 90 % правильних відповідей; «добре» – не менше 80 % правильних відповідей; «задовільно» – не менше 60 % правильних відповідей; «незадовільно» – менше 60 % правильних відповідей.

Хід навчального процесу, в режимі реального часу, контролюється Департаментом персоналу АДПСУ, Головним центром ДН та посадовими особами, які здійснюють функції контролю за ходом навчання підлеглого персоналу. У разі виникнення питань з матеріалу, який вивчається, можна звернутися за консультацією. Для цього необхідно натиснути посилання «Консультація», у вікні що відкриється натиснути посилання «Додати тему до обговорення», сформулювати своє питання, у разі необхідності прикріпити необхідні файли та натиснути посилання «Надіслати до форуму». Відповідь на задане питання можна отримати за посиланням «Консультація».

Висновки. Розроблений курс ДН англійської мови для персоналу ДПСУ ефективно функціонує у системі професійної підготовки, надаючи можливість слухачам на робочому місці без відриву від основного виду діяльності підвищити рівень володіння англійською мовою за професійним спрямуванням. Крім того, цей курс доцільно використовувати: в освітньому процесі НАДПСУ за різними спеціальностями; інших навчальних закладах ДПСУ; для самостійної підготовки персоналу ДПСУ з метою формування іншомовної компетентності; для підготовки прикордонників, які планують брати участь у спільних міжнародних програмах і тренінгах.

Напрямами подальших розвідок є розробка та впровадження електронних підручників для дистанційної форми навчання окремих категорій фахівців в системі професійної підготовки персоналу ДПСУ.

Список використаної літератури

1. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмелюк, А. В. Семенова та ін.; За ред. З. Н. Курлянд. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Знання, 2005. – 399 с.
2. Жевакіна, Н. В. Педагогічні умови організації дистанційного навчання студентів гуманітарних спеціальностей у педагогічному університеті : Дис... канд. пед. наук : 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти / Наталія Валентинівна Жевакіна – [Луганський національний університет імені Тараса Шевченка] – Луганськ, 2009. – 271 с.

3. Кіріленко, О. Г. Педагогічні умови підготовки викладачів вищих технічних навчальних закладів до організації дистанційного навчання : Дис... канд. пед. наук: 13.00.04 / О. Г. Кіріленко; Харк. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Х., 2008. – 240 с.

5. Федорук, П. І. Адаптивна система дистанційного навчання та контролю знань на базі інтелектуальних Інтернет-технологій: автореф. дис... д-ра техн. наук: 05.13.06 / Павло Іванович Федорук; НАН України, Ін-т пробл. мат. машин і систем. – К., 2009. – 37 с.

6. Діденко, О. В. Теоретико-методичні засади формування здатності до професійної творчості в майбутніх офіцерів Державної прикордонної служби України: автореф. дис... д-ра пед. наук: 13.00.04 / Олександр Васильович Діденко; Луган. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. – Луганськ, 2009. – 40 с.

7. Діденко, О. В. Основні вимоги щодо розробки та впровадження електронних підручників у систему професійно-технічної освіти / О. В. Діденко Збірник наукових праць № 4 (69) НАДПСУ. Серія : педагогічні та психологічні науки / [гол. ред. В. В. Райко]. – Хмельницький, 2013. – С. 87–98.

Рецензент – кандидат педагогічних наук, доцент Балендр А. В.

Стаття надійшла до редакції 18.03.2016

Блощинский И. Г. Характеристика курса дистанционного обучения английскому языку персонала Государственной пограничной службы Украины

В статье обосновано курс дистанционного обучения английскому языку для иноязычной подготовки персонала Государственной пограничной службы Украины. Раскрыто этапы прохождения и тематику курса изучения английского языка по отдельным модулям. Результаты разработки и анализа курса позволили сделать вывод о необходимости и эффективности его использования для получения персоналом Госпогранслужбы Украины профессиональных языковых навыков.

Ключевые слова: *английский язык, курс дистанционного обучения, персонал Государственной пограничной службы Украины.*

Bloshchynskyi I. H. Characteristics of English language distance learning course of the State Border Guard Service of Ukraine personnel

The article substantiates English language distance learning course for foreign language training of the State Border Guard Service of Ukraine personnel. Topics and stages of English language distance learning course are revealed according to separate modules. The intended purpose of this course is to provide the personnel with certain linguistic skills necessary to perform their daily tasks during

implementation of the border control procedures, namely: document check, interviewing and communication in English. Distance learning course includes three modules (six units).

The first module comprises such units (Unit 1. «Revision course» which has 11 lessons: everyday English, biography, my family, appearance and character, my profession, my working day, sport, leisure-time activities, calendar, orientation in the city, travelling; and Unit 2. «Political map of the World» with 6 lessons: continents and parts of the World, Europe, capital cities of Europe, Ukraine and its bordering countries, Asia and Africa, English-speaking countries. The second module includes units: (Unit 3. «International organizations of the World» which comprises 5 lessons: United Nations. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization; The North Atlantic Treaty Organization; European Union; Inrerpol, Frontex; Міжнародна організація з міграції Міжнародна організація з міграції Міжнародна організація з міграції International Organization for Migration, Organization for Security and Cooperation in Europe; and Unit 4. «Service at the border» involving 10 lessons: structure and missions of the State Border Guard Service of Ukraine, border guard personnel training, border guard units activity, travel documents, dealing with refugees and asylum seekers, technical means of border protection, automobile search, vessel search, aircraft search, train search). The third module includes such units (Unit 5. «Passport control» comprises 7 lessons: border crossing points, border crossing procedure, travel documents, visas, cultural awareness, profiling at border crossing points, stressful situations; and Unit 4. «Unlawful activity at the border» involving 7 lessons: circumstances of violation, illegal immigration, cross-border goods smuggling, combating drugs smuggling, human trafficking, causes of human trafficking, terrorism).

Activities of each lesson provide gradual covering of the thematic learning material that foresees the study of professionally oriented vocabulary, common word combinations used in various service situations, listening to audio materials, reading thematic texts, doing practicing exercises on the texts, viewing video-episodes and carrying out exercises to reinforce the material learnt. Results of this course development and analysis allow to reach the conclusion on the necessity and effectiveness of its implementation and practical usage for acquiring language skills by the personnel of the State Border Guard Service of Ukraine

Keywords: English language, distance learning course, the State Border Guard Service of Ukraine personnel.